

Pelastuslaitoksen tilinpäätös

Lapin liiton valtuusto 22.5.2023

Pelastusjohtaja Markus Aarto

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Lappi pyereestvajeemkuávu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

Pelastuslaitoksen toiminta 2022

- Hyvinvointialuevalmistelu teki vuodesta erittäin raskaan koko henkilöstölle ja erityisesti organisaation johdolle ja hallinnolle
- Operatiivista valmiutta jouduttiin heikentämään hankintakiellolla ja osittaisella ylityökiellolla (Q4)
- Kalustollinen valmius ja investointivelka vaaransivat operatiivisen toimintavalmiuden (AVI:n arviointikertomus)
- 80% vuoden päivistä toimittiin ns. minimivahvuuksin, mikä kuormitti henkilöstöä huomattavasti samoin kuin pula sijaisista
- Tehtävämäärä kasvoi edellisvuodesta noin 4% (163 tehtävää)
- Joulukuu oli historian vilkkain joulukuu (matkailu)
- Mikäli matkailu olisi palautunut jo vuonna 2022 normaaliksi, olisi tehtävämäärässä tehty kaikkien aikojen ennätys
- Siirtymä TUVE-verkkoon piti rakentaa valmiiksi vuoden 2022 loppuun mennessä samoin kuin TUVE-verkon suojaukseen liittyvät kulunvalvonnat
- Pelastuslaitoksen turvallisuuspalvelujen resursointi kyettiin saamaan lakisääteiselle tasolle vuoden 2022 aikana, mikä näkyy siinä, että ensimmäistä kertaa kymmeneen vuoteen valvontasuunnitelman mukaiset valvonnat kyettiin toteuttamaan (toteumaprosentti 103).

- Samoin erillisen turvallisuuskouluttajan palkkaaminen systematisoi pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnän tehtävän toteuttamista ja myös turvallisuusviestinnän kokonaisuus kehittyi myönteiseen suuntaan.
- Asiantuntijapalveluiden osalta tavoitteet saavutettiin ja pelastuslaitos osallistui mm. merkittäväällä panoksella Metsä Fibre Oy:n biotuotetehtaan valmisteluprosessiin.
- Siirtymä varallaolosta P5x-ryhmänjohtajamalliin pienensi olennaisesti riskiä takautuvista varallaolon palkkasaatavavaatimuksista (riski 7-9 M€)
- Erilaisissa onnettomuuksissa kuolleiden määrä laski kahdeksalla hengellä 12 henkilöön
- Tulipaloissa kuoli vuonna 2022 yksi henkilö (ka. kolmen henkilöä/v.)
- Vakavasti loukkaantuneiden määrä laski 57% vuoteen 2021 verrattuna
- Kaikki tehtävät kyettiin hoitamaan, joskin lähtöaika- ja vahvuusvaatimukset jäivät paikoin alle toimintavalmiuden lakisääteisen tason.

- **Aluehallintovirasto on antanut SM:lle asiantuntija-arvion pelastustoimen palveluista vuoden 2021 tietojen perusteella (10/2022). Sen mukaisesti:**
- Lapin pelastuslaitoksella on epäkohta valvontatehtävien toteuttamisessa Lapin pelastustoimen palvelutasopäätöksen, Lapin pelastuslaitoksen valvontasuunnitelman ja pelastuslain mukaisesti.
- II-IV riskialueiden pelastusryhmän minimivahvuudeksi palvelutasopäätöksessä päätetty 1+2 ei ole pelastuslain 28 §:n ja Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukainen.
- Lapin pelastuslaitoksella ei ole kyetty toimimaan ensilähdön raskaan ajoneuvokaluston uushankintojen suhteen palvelutasopäätöksen mukaisesti, mikä muodostaa vakavan riskin toimintavarmuudelle.
- Varautumisen ja jatkuvuuden hallinnan osalta puutteita, jotka on haasteellista saattaa pelastuslain ja palvelutasopäätöksen velvoittamalle tasolle ilman lisäresursointia.

Pelastuslaitoksen talous 2022

- ”Suoraan talousarviovuodelle 2022 kohdistuvia **toimintaympäristön muutoksista ja yleisestä kustannustason noususta johtuvia käyttötalouden lisäkustannuksia** aiheutuu noin 1,4 miljoonan euron verran koostuen pelastustoimen yhteisen ICT-infran uudistumisesta, investointivajeen aikaansaamasta raskaan kaluston korjaus- ja huoltokustannusten noususta, hyvinvointialuevalmistelun kustannuksista, muutoksista öljynsuojarahastolta saataviin käyttökorvauksiin, onnettomuuksien ehkäisyn resursoinnin saattamisesta palvelutasopäätöksen mukaisiksi sekä palkka- ja vuokramenojen kasvusta.
- Nykyisellä käyttötalouden rahoitustasolla **pelastuslaitos ei enää kykene täyttämään lakisääteisiä velvoitteitaan**, eivätkä tulot jatkossa riitä menojen kattamiseen muutoin kuin asemaverkostoa ja kalustoa karsimalla eli heikentämällä pelastustoimen palvelutasopäätöksen mukaista toimintavalmiutta. Talousarvioesitys pitää sisällään ainoastaan 150.000 euroa korotuksen käyttötalouteen, jolla kyetään kattamaan ainoastaan inflaation vaikutus käyttötalouteen.”

TOTEUMA VUODELTA 2022

- Pelastuslaitoksen käyttötalous oli TA-ennusteen mukaisesti riittämätön palvelutasopäätöksen mukaisten veloitteiden toteuttamiseen.
- Korona, Ukrainan sota, riittämätön henkilöstömäärä ja tehtävien kasvu näkyivät lisäksi kustannusten voimakkaana nousuna
- Koronavuodet 2020 ja 2021 selvitettiin lähinnä tehtävämäärän laskun vuoksi kohtuullisella tuloksella.
- Käsiin vanhentunut käyttökalu ja ajoneuvokalusto heijastuu suoraan käyttötalouteen välttämättöminä lisäkustannuksina (+81.363 €)
- Polttonesteiden hinnankorotukset näkyvät suoraan tuloksessa (+116.201€)
- Korona näkyy suoraan työterveydenhuollon kulujen kasvuna (+67.222 €)
- TUVE-verkkoon siirtymisestä, verkon rakentamisesta, kulunvalvonnasta ja laitehankinnoista syntyneet kulut (n. 500.000 €) saatiin hankkeistettua HVA:lle

TOTEUMA VUODELTA 2022

- Riittämätön henkilöstömäärä, sijaispula, korona-aallon pyyhkäiseminen läpi laitoksen lomakaudella ja hva-velvoite siirtyvien lomapäivien enimmäismäärästä näkyvät tuloksessa kasvaneina ylityökuluina.
- Noin 80% päivistä ajettiin ns. minimivahvuuksilla, jolloin kaikki yllättävät poissaolot jouduttiin paikkaamaan ylityöllä samoin kuin henkilöstörotaation aiheuttamat vajeet harva-alueella.
- Siirtyminen varallaolojärjestelmästä P5x-järjestelmään kasvatti tyhjiötilanteiden paikkaamiseksi sopimuspalokuntien varallaolokustannuksia.
- Sijaispulasta johtuen kausisijaisia ei voitu laskea "vapaaksi", joista aiheutui jonkin verran lisäkuluja
- Henkilöstöjärjestelmän pohjaluvut vuodelta 2021 sisälsivät pieniä puutteita vuoden 2021 voimakkaan henkilöstökierron vuoksi.

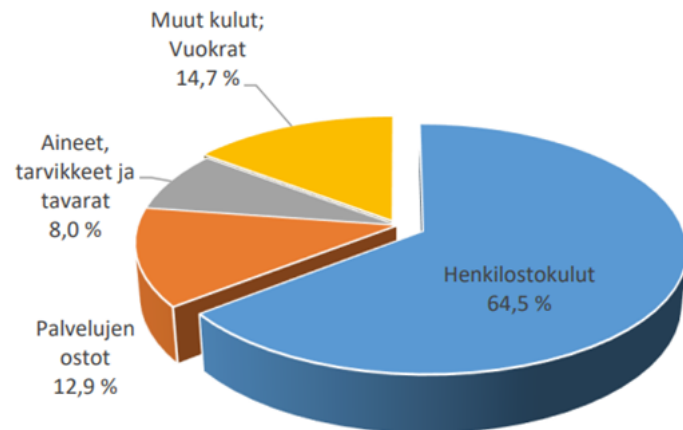
TUNNUSLUKUJEN KEHITYS 2020-2022

	2020	2021	2022	Nousu 2020=>2022
Inflaatio	0,30 %	2,20 %	7,10 %	9,60 %
Tehtävämäärä	3 924	4 155	4 319	395/ 10,1%
Rahoituksen kasvu (käyttötalous)	1,20 %	1,80 %	0,60 %	3,60 %

Palkkakulut	TP2021	TP2022	ero
Henkilöstökulut	-11 542 150	-13 498 835	
Hlöstömäärä	165	190	

- Ammattihenkilöstön varallaolon poistamiseksi tarvittujen virkojen (16+5) osuus henkilöstökulujen noususta 1.4 M€
- Palkkojen nousu sivukuluineen n. 397.000 € + ylityökustannukset n. 160.000 €
 - Käyttötalouden eurot eivät ole seuranneet yleistä kustannuskehitystä.
 - Se, että kustannusten kasvaminen on kunnille kohtuutonta ei poista sitä tosiasiaa, että palvelut on tuotettava lakisääteisessä tasossa
 - Kaikki ”ylimääräiset” kulut on karsittu pois jo aiempina vuosina.
 - Kokonaisuudessa 4,4% budjetin ylitys on sekin kovan säästämisen tulos
 - Koko vuosi vain välttämättömät hankinnat ja Q4 vain rikkoontunut operatiivinen kalusto (hankintakielto) ja vain minimivahvuuden täyttämiseksi tarvittavat operatiiviset ylityöt (ylityökielto).

Palvelussuhteen luonne	2019	2020	2021	2022
Vakinaiset kk-palkkaiset vakanssit	126	132	137	168
Määräaikaiset ja oppisopimussuhteiset	31	31	28	22
Sivutoimiset ja puolivakinaiset	6	6	6	0
Eläkkeelle jääneet	2	5	5	7
Palkat ja palkkiot (1000 euroa)	8 971	8 763	9 473	11 034
Sairauspoissaolot keskimäärin kalenteripäivinä	19,3 pv / hlö	17,6 pv / hlö	15,3 pv/hlö	14,84 pv/hlö
Työssä sattuneet tapaturmat	13 kpl	14 kpl	14 kpl	14 kpl

VUODEN 2022 TUNNUSLUVUT

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Toteuma- %	Ylitys/alitus
Myyntituotot	17 952 808	19 336 288	19 770 699	102 %	434 411
Muut toimintatuotot	191 808	146 187	264 775	181 %	118 588
TOIMINTATUOTOT	18 280 875	19 482 475	20 134 456	103 %	651 981
Maksetut palkat ja palkkiot	-9 518 777	-10 212 248	-11 182 361	109 %	-970 113
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-77 529	0	22 022		22 022
Henkilostokorvaukset	122 341	101 000	126 318	125 %	25 318
Palkat ja palkkiot	-9 473 964	-10 111 248	-11 034 020	109 %	-922 772
Eläkekulut	-1 653 898	-1 773 622	-1 936 572	109 %	-162 950
Muut henkilösivukulut	-414 288	-553 101	-528 243	96 %	24 858
Henkilösivukulut	-2 068 186	-2 326 723	-2 464 815	106 %	-138 092
Henkilostokulut	-11 542 150	-12 437 970	-13 498 835	109 %	-1 060 865
Palvelujen ostot	-2 516 576	-2 448 269	-2 697 287	110 %	-249 018
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 441 379	-1 387 859	-1 675 063	121 %	-287 204
Vuokrat	-2 887 796	-3 118 495	-3 073 314	99 %	45 181
TOIMINTAKULUT	-18 387 901	-19 393 594	-20 944 499	108 %	-1 550 905
RAHOITUSTUOTOT- JA KULUT	-7 201	0	-5 120		-5 120
VUOSIKATE	-114 227	88 881	-815 163	-917 %	-904 044
Poistot ja arvonalentumiset	-146 044	-160 000	-146 111	91 %	13 889
Satunnaiset erät	-69 119		14 980		
TILIKAUDEN TULOS	-329 390	-71 119	-946 294	1331 %	-875 175
Varausten ja rahastojen muutokset	94 933	71 119	82 173	116 %	11 054
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-234 457	0	-864 120		-864 120

Mereltä tuntureille –
kaupungeista erämaihin!

Kiitos!

lapha.fi